VIIKONVAIHDE

SIMONKADULLA

Piispat talousguruina

Kun hätä on suuri, yleensä pyydetään apuun jotain korkeampaa voimaa. Vaalikauden toistaiseksi luovimmasta keskustelusta vastaa valtiovarainministeri **Jutta Urpilainen** (sd.). Hän kutsui joukon piispoja pohtimaan Suomen talouden eettisiä ongelmia Helsingin yliopiston juhlasaliin.

Ministeri korotti kertaheitolla piispat talousguruiksi. Tosin metropoliitta **Ambrosius** myönsi tilaisuudessa (HS 22.1.), että ministeriöllä ”menee kyllä jo aika huonosti, kun piispatkin kutsutaan auttamaan”.

Urpilaisen johtamistyyliin on kertynyt perin hengellisiä merkkejä. Viimeksi euroryhmän kokouksessa hän päivitteli, että ryhmän talouspäätöksiä ohjaa ”näkymätön käsi”, kuten taloustieteilijä **Adam Smith** kuvaili taannoin markkinataloutta.

Kaikenlaiseen korkealentoiseen pohdiskeluun valtiovarainministerillä onkin nyt aikaa. Ministeri alkaa olla asioiden ytimessä, mutta milloin Suomen kurjistuvaa taloutta alkaa johtaa Jutta Urpilaisen näkyvä käsi?

Nyt on lupa loukkaantua

Poliitikon loukkaantuminen toisen poliitikon puheista alkaa olla jo suomalaisen poliittisen keskustelukulttuurin kummallinen piirre. Viime viikolla perussuomalaiset kokivat vääryyttä.

Ammattiliitto Pron puheenjohtaja ja mahdollinen SDP:n puheenjohtajatyrkky **Antti Rinne** tölväisi perussuomalaisia (HS 19.1.). Pientä kohua maiskutellen ”äijäfeministi” Rinne päätti sanoa ilkeästi – mukava otsikko mielessä.

Tasa-arvotaistelija Rinteen mielestä perussuomalaiset on populistinen puolue ilman arvoja. Kun arvoja ei ole, puolueessa ”voidaan yhtäkkiä olla rasistisia ja fasistisia”, kuului väite.

Tämä yleinenkin pohdiskelu riitti, ja kansanedustaja **Kaj Turunen** (ps.) toimitti lausunnosta poliisille rikosilmoituksen.

Otsikkohuummassa Turunen vain unohti, miksi oli jättämässä koko ilmoitusta. Hän ei edes miettinyt, voiko puolue olla kansanryhmä tai mitä pitäisi selvittää.

Perussuomalaisetkin osaavat pahoittaa mielensä, jos politiikassa joku sanoo ilkeästi. Aika pian poliisi ilmoitti, ettei ilmoitus johda mihinkään.

Perussuomalaisten herkkähipiäisyys ihmetytti naapurissa, monet rökitykset kokeneessa keskustassa. Puoluesihteeri **Timo Laaninen** päivitteli Facebookissa, mikä ”vimma on tehdä politiikasta poliisiasiaa”.

Eiköhän kyse ole tulevien eduskuntavaalien äänivimmasta.

Eipäs sittenkään pakkoliitoksia?

Pakkoliitospykälädraama jatkuu hallituspuolueiden sisällä. Pääministeri **Jyrki Katainen** (kok.) sallii, että hallituksessa etenkin SDP voi mellastaa kuntapolitiikassa. Puolue voi kerätä poliittisia irtopisteitä yhteisestä kuntapolitiikasta välittämättä.

Viime viikolla demarit pyristelivät irti pakkoliitospykälästä esittämällä ensin **Antti Lindtmanin** ja sittemmin Jutta Urpilaisen myötävaikutuksella seutuhallintoa Turun ja Tampereen seuduille.

Ajatusta kaupiteltiin kuntaministeri **Henna Virkkuselle** (kok.), mutta hän suhtautui esitykseen happamasti. Ei mennyt kuin muutama päivä, niin myös kansanedustaja **Tytti Tuppurainen** (sd.) esitti myös Ouluun seutuhallintoa.

Kuntapolitiikan huutokauppa jatkuu. Kolme on nyt keskustelussa. Milloin loput seitsemän seutua kinuavat itselleen seutuhallintoa?

Mutta joku sentään uskaltaa. Siilinjärveläinen kansanedustaja **Tuula Väätäinen** (sd.) lipeää hallitusrintamasta, sillä hän esitti tiistaina koko pykälän kuoppaamista.

Kataisen päätöstä odotetaan

Hallituksen huipulle povataan monella eri foorumilla ajolähtöjä, vai onko näin sittenkään? Kummallista on, että runsas vuosi ennen eduskuntavaaleja spekulointi pääministeri Jyrki Kataisen uranäkymillä vain jatkuu. Komissaaripäätöksestä tiedetään vasta huhtikuussa.

Pääministerin poliittinen uskottavuus horjuu, kun keskustelun hänen tulevaisuudestaan kiihtyy.

Samaan aikaan kulisseissa pohditaan puoluejohtaja, valtiovarainministeri Jutta Urpilaisen poliittista uskottavuutta, joka joutuu puolestaan toukokuussa puntariin.

Hallituksella ei ole helppoa. Maaliskuun kehysriihestä molemmille on nyt sentään tarjolla jokin hätäuloskäynti.

JANNE IMPIÖ

MT 50 VUOTTA SITTEN – LA 25.1.

50 vuotta sitten mainostettiin moottorisahaa näin.

Sähköenergian kulutus lisääntyi v. 1963 n. 7 pros.

Sähköenergian kulutus maassamme lisääntyi viime vuoden aikana yli 7 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Kulutuksesta kehitettiin vesivoimalla ja kotimaisella polttoaineella noin 90 prosenttia, joten ulkomaisen polttoaineen osuudeksi koko sähköenergiasta jäi vain noin 10 prosenttiin. Sähköenergian priimakulutus oli viime vuonna jonkin verran yli 12 000 miljoonaa kilowattituntia. Tästä kehitettiin vesivoimalla noin 8 500 milj. kWh, teollisuuden yhteydessä höyryvoimalla noin 3 000 miljoonaa kWh ja varsinaisella lauhdutusvoimalla vain noin 200 milj. kWh. Ruotsista ja Neuvostoliitosta tuotiin yhteensä noin 300 milj. kWh. Höyrykattiloissa kehitettiin noin 90 milj. kWh.

jatkoa edelliseltä sivulta

Kolmen sukupolven pakolaisia

Naapurimaat kantavat raskaimman vastuun Syyrian kriisin pakolaisista. Libanon pelkää syyrialaisten kokevan palestiinalaisten kohtalon: leirit ovat jääneet pysyviksi.

BEIRUT (MT)

Syyrialaiset pakolaiset ja köyhimmät libanonilaiset kamppailevat samoista vähistä resursseista.

Palestiinalaismies kertoo menettäneensä työpaikan rakennusmiehenä syyrialaiselle pakolaiselle. Syyrialainen tyytyi sadan dollarin kuukausipalkkaan, kun palestiinalaismies oli saanut 400 dollaria.

Mies ei halua kertoa nimeään. Hän asuu vaimonsa ja kolmen lapsensa kanssa Shatilan palestiinalaisleirillä Libanonin pääkaupunki Beirutissa.

Pieni Libanon on kantanut Syyrian kriisistä raskaimman hinnan.

Maan kantokyky alkaa olla äärirajoilla. Varsinais-Suomen maakunnan kokoiseen neljän miljoonan asukkaan maahan on tullut 1,5 miljoonaa syyrialaista sotaa pakoon. Heistä 0,8 miljoonaa on rekisteröityjä pakolaisia, loput esimerkiksi Libanonissa työskennelleiden syyrialaisten perheitä.

YK:n välittämää apua saavat vain rekisteröityneet pakolaiset, kuten Kheirit.

Koulun ulkopuolella

Aluksi libanonilaiset majoittivat pakolaisia koteihinsa. Vieraanvaraisuus on ohentunut, kun kriisi on pitkittynyt, eikä loppua näy.

Meneillään on Syyrian sisällissodan kolmas talvi. Pakolaisten suuri määrä on kärjistänyt Libanonin yhteiskunnallisia ja taloudellisia ongelmia.

Matkailuala on ahdingossa. Asuntojen ja ruuan hinnat ovat nousseet. Maankäyttö on tulenarka aihe. Katuturvallisuus on heikentynyt. Pakolaiset kilpailevat töistä.

”Jännitteet kasvavat paikallisten yhteisöjen ja pakolaisyhteisöjen välillä”, kertoo tiedottaja **Imad Aoun** Danish Refugee Councilista.

Isoin vastuu pakolaisista on kansainvälisillä järjestöillä ja kunnilla. Jätehuolto ja tiet ovat ylikuormitettuja. Sairaalat ja koulut ovat täynnä.

YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n tiedottaja **Roberta Russo** kertoo, että koulun ulkopuolella on Libanonissa 200 000 lasta.

Kissoja ja koiria

Palestiinalaispakolaiset ovat jääneet Syyriassa sodan jalkoihin. Libanon päästää heitä välillä maahan, Jordania on sulkenut rajan.

Osa kaksinkertaisista pakolaisista on löytänyt kodin Shatilasta.

Punaisen ristin kansainvälinen komitea perusti Shatilan leirin vuonna 1949 palestiinalaispakolaisille, jotka pakenivat Israelin perustamista seurannutta sotaa. Suuri osa pakolaisista on asunut leirissä 1940-luvun lopulta.

”He ovat ikuisia pakolaisia”, sanoo palestiinalaisohjelmassa työskentelevä **Nazih Yacoub** Libanonin Unicefista.

Israelin hyökkäys vuonna 1982 ja Libanonin sisällissota 1975–1990 tekivät leirissä tuhoa. 1980-luvun lopulla nähtiin nälkää: hengenpitimiksi syötiin kissoja ja koiria.

Nykyään 3 000 ihmiselle tarkoitetulla alueella asuu 22 000 henkeä, jotka edustavat yli tuhatta kansallisuutta. Kun maata ei ole, on rakennettu lisää kerroksia.

Leirit jäävät pysyviksi

Libanonissa on 12 virallista ja 50 epävirallista palestiinalaisleiriä.

Libanoniin on tullut Syyrian sodan alta yli 50 000 palestiinalaispakolaista, joista Shatilan pakolaisleiriin noin 2 000.

Syyrialaispakolaisten leirejä Libanon ei ole virallisesti tunnustanut. Se pelkää samaa kohtaloa kuin palestiinalaisleireillä: leirit jäävät pysyviksi.

Työnsä menettäneen palestiinalaisperheen isän isä syntyi Palestiinan Jaffassa. Hän tuli Shatilaan toisen pakolaisleirin kautta. Perheen lapset **Rahaf**, **Hassan** ja **Khalil** ovat palestiinalaispakolaisia kolmannessa polvessa.

Perhe maksaa asunnostaan vuokraa vain sata dollaria kuukaudessa, sillä vuokrasopimus on tehty aikanaan, ja perhe katsoo sen olevan edelleen voimassa.

Naapuri maksaa 500 dollarin vuokraa.

Perhe ei suostu maksamaan enempää, eikä sen tarvitsekaan. ”Palestiinalaisleirillä on omat lakinsa”, Yacoub toteaa.

Valtio valtiossa

Shatila on yhteiskunnan ulkopuolella, ”valtio valtiossa”. Siksi Beirutia ei Yacoubin mukaan kiinnosta rakentaa sinne infrastruktuuria.

Shatilassa on asuttu 60 vuotta. Olot ovat suomalaissilmään ankeat.

Vesiputki palestiinalaisperheen talon ulkoseinässä vuotaa niin, että lotisee. Kosteus on leirillä ongelma. Myöskään jätehuolto ei toimi. Suolaista vettä saadaan kaivoista.

”Täällä on saastaista. Rotta puri miestä, rotta kuoli”, vitsailee leirin lasten ja nuorten keskuksen johtaja **Mahmoud Abbas**.

Myös ahdasta on. Shatilan isoin asunto on 60 neliömetrin kokoinen. ”Kaikilla on lapsia. Lisääntyminen on ainut ilomme”, Abbas naurahtaa.

Palestiinan kartta kirjaston seinällä muistuttaa siitä, missä pakolaiset mieluummin olisivat.

PAULA LIESMÄKI

Syyrian pakolaiset naapurimaissa

Rekisteröidyt ja rekisteröintiä odottavat yhteensä 2,4 miljoonaa henkeä

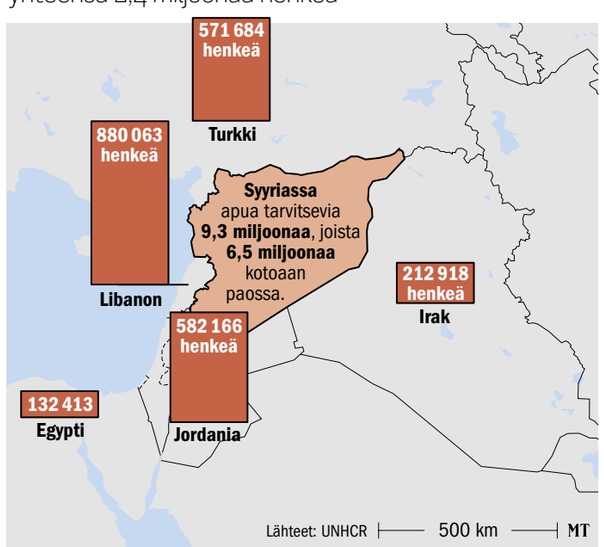

Valtaosa syyrialaispakolaisista on paennut naapurimaihin. Tammikuussa Libanonissa on rekisteröity päivässä 3 000 pakolaista. Suomi ottaa Syyrian sodan pakolaisia vuodessa vastaan 500: puolet Libanonista, puolet Jordaniasta.

NAAPURIMAA

Libanon pelkää pakolaisten toista aaltoa

Sota tunkeutuu Libanoniin Syyriasta yhä enemmän. Poliittinen tilanne on yhä epävakaampi.

Libanon pelkää pakolaisten toista aaltoa. Jos Damaskoksessa käydään loppusota, rajan yli tulee nopeasti suuri määrä ihmisiä. Jos presidentti Bashar al-Assadin hallinto kaatuu, hänen kannattajiaan voi tulla paljon rajan yli. Nyt maassa on pakolaisina opposition kannattajia.

Libanoniin on tulossa institutionaalinen tyhjiö. Hallitus erosi maaliskuussa 2013, sen jälkeen maata on johtanut toimitusministeriö. Presidentin toimikausi päättyy toukokuussa.

Yhteiskunta on perustettu uskontokuntien jaolle. Perinteen mukaan pääministeri on sunnimuslimi, presidentti maroniittikristitty ja parlamentin puhemies shiia.

Sisällissota 1975-1990 on edelleen tabu. Kansallisessa identiteetissä armeija on keskeisessä roolissa.

PAULA LIESMÄKI

Kolmannen polven palestiinalaispakolainen Khalil, 7, asuu Shatilan pakolaisleirissä. Isoisä syntyi Jaffassa ja tuli Shatilaan toisen leirin kautta.

Suurin ja kallein katastrofi koettelee myös keskiluokkaa

Syyriassa on meneillään maailman suurin humanitaarinen katastrofi.

YK arvioi, että rekisteröityneitä syyrialaispakolaisia on vuoden lopussa neljä miljoonaa. Nyt heitä on 2,4 miljoonaa. Lisäksi naapurimaissa on satoja tuhansia syyrialaisia, jotka eivät ole rekisteröityneet pakolaisiksi.

Nykyhallintoa vastustava Syrian Observatory for Human Rights arvioi joulukuun lopussa sodassa kuolleiden määräksi 130 000 henkeä, joista kolmasosa on siviilejä.

Avustusjärjestöillä on YK:n johdolla käynnissä YK:n historian suurin yhteensä 4,8 miljardin euron arvoinen yhteisvetoomus avun toimittamiseksi Syyriaan ja sen naapurimaihin. Maat tarvitsevat myös kehitysapua selvitäkseen pakolaisten tuomasta taakasta.

Suomi lupasi viime viikolla 7 miljoonaa euroa Syyrian kriisin hoitoon.

Aikatauluun tullut realismia

Rauhanneuvottelut aloitettiin keskiviikkona Sveitsissä. Keskeinen tavoite on väliaikaisen hallituksen muodostaminen.

Syyrian sisällissota alkoi arabikevääseen liittyvänä kansannousuna 2011. Vastakkain ovat presidentti **Bashar al-Assadin** hallinto ja kapinalliset.

Lähi-idässä viime viikolla vierailleen kehitysministeri **Pekka Haaviston** (vihr.) mukaan naapurimaissa ajateltiin, että pakolaiskriisi olisi lyhyempi ja al-Assadin hallinto kaatuisi nopeammin.

Haaviston mukaan Jordania näyttää kestävän Syyrian pakolaispaineen. Libanonissa pakolaiset ovat sulautuneet joukkoon. He vuokraavat asuntoja ja maata maanomistajilta. Kesäkuussa maassa pidetään ensimmäiset Syyrian jälleenrakennus -teemaiset messut. Myös Irak on ottanut osansa pakolaisista vastaan, vaikka on itse vaikeassa tilanteessa.

Kansainväliset avustusjärjestöt puhuvat Haaviston mukaan pakolaisten auttamisesta nyt 4–5 vuoden aikajänteellä. Aiemmin puhuttiin puolesta vuodesta.

Keskiluokka maanpaossa

Syyrian kriisissä liikkeellä on Haaviston mukaan keskiluokka. ”Ihmiset ovat lähteneet kapsäkit kourissa kivitaloista, juoksevan veden äärestä”, Haavisto kuvaa.

Pakolaisleirille tultiin puku päällä. Ajatuksena on palata kotiin muutaman kuukauden kuluttua.

”Nyt odotukset on petetty. Pakolaiset ovat katkeroituneet. He kokevat, että länsi on pettänyt heidät.”

Jordanialaisen valtavan al-Zataarin pakolaisleirin liikevaihdoksi lasketaan 12 miljoonaa dollaria kuukaudessa. ”Pakolaisilla on ammatteja, osaamista ja kauppoja. Se koetaan välillä uhkaksi, syyrialaiset ovat niin aktiivisia.”

Suomessa Syyrian kriisin hoitoon rahaa keräävät ainakin Kirkon Ulkomaanapu, Suomen Punainen Risti, Pelastakaa Lapset, World Vision ja Unicef.

PAULA LIESMÄKI

KOMMENTTI

Ihmisen paras ja pahin puoli

Sota tuo ihmisistä esiin parhaat ja pahimmat puolet.

Libanonissa toiset ovat ottaneet syyrialaisia pakolaisia koteihinsa asumaan moneksi vuodeksi.

”Meillä ei ole vaihtoehtoa. He ovat veljiämme”, eräs mies lausui.

Työnantajat taas palkkaavat syyrialaisia pakolaisia halvalla. Palkkaa voi polkea kätevästi, kun rahalle on suuri tarve.

PAULA LIESMÄKI